

FIȘA MĂSURII

SPRIJINUL EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE - M2/2A

Tipul măsurii:

- INVESTIȚII
- SERVICII
- SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Justificare și corelare cu analiza SWOT:

Așa cum reiese din analiza diagnostic și din analiza SWOT, există o serie de nevoi pentru investiții în active fizice în sectorul agricol și în sectorul de prelucrare a produselor alimentare din teritoriul GAL Defileul Mureșului Superior, în scopul de a moderniza și îmbunătăți productivitatea și competitivitatea în sectorul agro-alimentar.

Agricultura este cea mai importantă ramură din punctul de vedere al populației ocupate (43,35%) din teritoriul GAL. Suprafața agricolă a teritoriului GAL este de 43762 ha, din care: teren arabil 6544 ha, pășuni 20387 ha, fânețe 16694 ha, vii și pepiniere viticole 5 ha, livezi și pepiniere pomicole 129 ha. Majoritatea suprafeței de pășune este folosită de către ciobani, fiind de remarcat creșterea numărului de oi și caprine și taurine.

Comuna Deda a găzduit până în prezent 17 ediții ale expoziției zonale de taurine, expozițiile de taurine demonstrează receptivitatea la asemenea acțiuni specifice a crescătorilor de animale din zonă, iar calitatea animalelor expuse crește de la an la an.

Producția agricolă se repartizează relativ echilibrat pe cele două sectoare: cultura vegetală și creșterea animalelor. Principalele culturi vegetale sunt: grâul, secara, porumbul și cartofii. Zootehnia fiind prezentă prin crescătorii particali de bovine, ovine și păsări.

Pe teritoriul GAL există un număr foarte mare de proprietari de teren agricol cu parcele mici, din această cauză este caracteristică practicarea agriculturii de subzistență. Din numărul total de ferme majoritatea sunt ferme mici, sub 10 hectare. De aici reiese o slabă organizare a formelor asociative de exploatare a terenului, gradul de organizare al producătorilor fiind extrem de scăzut. Pe de altă parte, fermele mici au o importanță deosebită în lumea rurală pentru că furnizează securitate alimentară și socială, contribuie la prezervarea mediului, prin folosirea unor metode de producție tradiționale.

De asemenea, în urma activităților de animare a teritoriului a rezultat necesitatea și oportunitatea înființării unor centre de însămânțare artificială la animale, deoarece în teritoriul GAL nu există astfel de centre. Există doar 7 persoane pe întreg teritoriul recunoscute ca prestatori de servicii de însămânțări artificiale la animale, de către Agenția Națională de Zootehnie "Prof. G. K. Constantinescu", însă aceștia realizează această activitate în sistem individual, iar astfel de centre, dotate corespunzător la standarde europene ar ușura procesul de însămânțare.

Potențialul zonei pentru agricultură este ridicat, teritoriul cuprinzând numeroase terenuri caracterizate de prezența vegetației naturale și semi-naturale (pășuni), în general foarte bogată în specii, integrate, într-un peisaj ce include elemente naturale precum, zone împădurite sau cu arbuști, pâraie și petece de pământ cultivat. Productivitatea economică

și agricolă a acestor terenuri susțin traiul comunității. Așadar, în teritoriul GAL, *nouă din cele zece comune se regăsesc în Lista zonelor cu valoare naturală ridicată HNV*

Gradul relativ scăzut de dotare și tehnologiile depășite utilizate în majoritatea exploatațiilor agricole și a unităților de profil, se reflectă în nivelul redus al productivității muncii din sector și în calitatea produselor. Prin urmare, se impune introducerea de tehnologii noi, moderne și prietenoase cu mediul (acoperite de secțiunea privind contribuția măsurii la DI menționat mai jos) care să contribuie la creșterea nivelului global de performanță al exploatațiilor. Accentul va fi pus, în special, pe exploatațiile de dimensiuni medii cu potențial de creștere și competitive prin investiții.

De asemenea, este nevoie de o mai bună integrare a producătorilor agroalimentari pe piață și la nivelul lanțurilor alimentare. Pentru producătorii mai mici, accentul va fi pus pe stimularea asocierii și accesarea sprijinului pentru investiții colective în interesul membrilor, în timp ce pentru marii actori este nevoie de investiții în modernizare și în conformitatea cu noile cerințe UE, cu accent pe sectoarele care oferă cea mai mare valoare adăugată și înregistrează cerere pe piață.

Cooperativele și grupurile de producători au un rol important în corelarea mai bună dintre ofertă și cerințele de piață și în furnizarea unei eficiențe mărite prin marketing comun al produselor produse de către membrii acestora, în special în cazul fermelor mici. De aceea, acestea vor fi încurajate și prioritate în a realiza investiții pentru dezvoltare și în interesul membrilor.

Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013, art. 4, lit (a)-favorizarea competitivității agriculturii;

Obiective specifice ale măsurii:

- a) favorizarea competitivității agriculturii;
- b) asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice
- c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă;
- d) stimularea asocierii micilor fermieri;

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg. (UE) nr. 1305/2013:

P2- Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură din toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovative și a gestionării durabile a pădurilor

Măsura corespunde obiectivelor art.17 din Reg. (UE) nr. 1305/2013: "Investiții în active fizice" (pentru măsurile care pot fi asimilate unui articol din Titlul III: Sprijinul pentru dezvoltarea rurală al Reg.(UE) nr. 1305/2013, se va menționa un singur articol al Regulamentului la care contribuie măsura propusă).

Măsura contribuie la Domeniul de Intervenție: 2A - Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole;

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) 1305/2013:

INOVARE - în agricultură, sprijinul va viza îndeosebi folosirea de soiuri de plante mai bine adaptate la secetă, rase de animale mai productive, tehnologii eficiente și moderne, instalații inovatoare. În sectorul de procesare al produselor agro-alimentare, vor fi încurajate acele tehnologii și echipamente cu un caracter inovator, care vor conduce la utilizarea, la o scară mai largă, a tehnologiilor moderne.

MEDIU si CLIMĂ - în cadrul acestei măsuri se vor încuraja investițiile ce vizează eficientizarea/economisirea consumului de apă, utilizarea energiei regenerabile în sectorul agroalimentar, prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor precum și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultură, inclusiv în sectorul pomicol.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: M1/3A; M8/3A

Sinergia cu ale măsuri din SDL: -

2. Valoarea adăugată a măsurii

Sprajinul și încurajarea asocierii micilor fermieri precum și prioritizarea proiectelor cu specific local contribuie la valoarea adăugată a măsurii. Această măsură va contribui la valoarea adăugată a produselor și vor conduce la creșterea competitivității și viabilității exploatațiilor ce conduc la creșterea suprafeței ocupate de culturi.

Măsura este dedicată sectoarelor prioritare specifice zonei: sectorul zootehnic (ovine, bovine, taurine și păsări) și vegetal (grâul și secara, porumbul și cartofii), iar valorile alocate sunt în cadrul măsurii sunt adaptate bugetului disponibil și nevoii teritoriului.

3. Trimiteri la alte acte legislative

- Regulamentul nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;
- Regulamentul nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;
- Regulamentul nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;
- Regulamentul nr. 807/2014 cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 566/2004, cu modificările și completările ulterioare;
- Alte acte legislative relevante astfel cum vor fi prevăzute în Ghidul Solicitantului.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

4.1. Beneficiari direcți:

- fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate ;
- cooperative (cooperativele agricole și societățile cooperative agricole), grupuri de producători, constituite în baza legislației naționale în vigoare care deservește interesele membrilor;

4.2. Beneficiari indirecți

- Familiile fermierilor;
- UAT-urile din teritoriul GAL Defileul Mureșului Superior prin contribuția beneficiarilor direcți la Bugetul Local;
- Agenții economici cu rol de achizitor al produselor agricole din zonă.

5. Tip de sprijin

- Rambursare costurilor eligibile suportate și plătite efectiv.
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art 63 ale R. 1305/2014.
- Instrument financiar conform condițiilor detaliate în cap. 8.1

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

6.1. Acțiuni eligibile:

- Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor zootehnice;
- Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor vegetale, inclusiv capacități de stocare, condiționare, sortare, ambalare a producției vegetale pentru creșterea valorii adăugate a produselor;

- Înființare și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări; Investiții în procesarea* produselor agricole* la nivel de fermă, precum și investiții în vederea comercializării (precum magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole);
- Investițiile de procesare la nivelul fermei vor fi realizate doar împreună cu investițiile în modernizarea/dezvoltarea fermei (considerate ca fiind proiecte ce vizează un lanț alimentar integrat și adăugarea de plus valoare la nivel de fermă).
- Investiții în producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile, cu excepția biomasei, (solară, eoliană, cea produsă cu ajutorul pompelor de căldură, geotermală) în cadrul fermei, ca și componentă secundară în cadrul unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;
- Investiții în instalații pentru producerea de energie electrică și/sau termică, prin utilizarea biomasei (din deșeuri/produse secundare rezultate din propria activitate agricolă), ca și componentă secundară în cadrul unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;
- Investiții necorporale: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci în conformitate cu la art 45 (2) (d) din Reg. 1305/2013;
- Investiții pentru activități legate de înșămânțarea artificială a animalelor;

6.2. Cheltuieli eligibile și neeligibile - vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minimum 4.000 € SO;
- Solicitantul trebuie să se angajeze să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani de la ultima plată;
- Solicitantul trebuie să nu fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției;
- Investiția trebuie să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
- Investiția trebuie să se realizeze pe teritoriul GAL Defileul Mureșului Superior;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice;
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare

8. Criterii de selecție

- **Potențialul agricol al zonei:** proiecte care vizează potențialul zonal determinat în baza studiilor de specialitate;
- **Sector prioritar** - proiecte care vizează sectorul/sectoarele prioritare din teritoriul GAL conform analizei diagnostic precum: sectorul zootehnic (ovine, bovine, taurine și păsări) și vegetal (grâul și secara, porumbul și cartofii);
- Inovare - caracterul inovativ al soluțiilor propuse. Termenul „inovare” va fi utilizat în accepțiunea enunțată în PNDR 2014-2020¹.
- **Asociere-fermierii** care dețin exploatații de dimensiuni mici și/sau medii, în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare;

¹ Conform PNDR 2014-2020, Cap. 8, Sub-cap. 8.2, Secțiunea 8.2.15.3.2.1, p. 572

- o **Mediu și climă:** se urmărește alinierea la obiectivul transversal de la nivel european de protecție a mediului înconjurător și combatere a efectelor schimbărilor climatice.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

I. În cazul fermelor având dimensiunea economică până la 500.000 SO:

Rata sprijinului public nerambursabil va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși:

- ✓ în cazul proiectelor care prevăd **achiziții simple** - maximum 50.000 euro, respectiv 30.000 euro pentru fermele mici;
- ✓ în cazul proiectelor care prevăd **construcții-montaj** - maximum 70.000 euro pentru sectorul vegetal, respectiv 40.000 euro pentru fermele mici din sectorul vegetal și maximum 100.000 euro pentru legume în spații protejate (sere) și sectorul zootehnic, respectiv 70.000 euro pentru fermele mici din sectorul zootehnic;
- ✓ în cazul proiectelor care prevăd crearea de lanțuri alimentare integrate la nivelul exploatației agricole - maximum 80.000 euro, respectiv 50.000 euro pentru fermele mici;
- ✓ Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata sprijinului combinat nu poate depăși 90% în cazul fermelor mici și medii (cu dimensiunea până la 250.000 SO), respectiv 70% în cazul fermelor având între 250.000 și 500.000 SO, în cazul:
- ✓ Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare (așa cum sunt definiți la art. 2 al R (UE) nr. 1305/2013 sau cei care s-au stabilit în cei cinci ani anteriori solicitării sprijinului, în conformitate cu anexa II a R 1305);
- ✓ Proiectelor integrate;
- ✓ Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agro-mediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;

II. În cazul cooperativelor și grupurilor de producători - 50% intensitate sprijin fără a depăși maximum 200.000 euro indiferent de tipul investiției;

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata sprijinului combinat nu poate depăși 90%, în cazul:

- ✓ Investițiilor colective realizate de formele asociative ale fermierilor (cooperative și grupuri de producători) și a proiectelor integrate;
- ✓ Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agro-mediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;
- ✓ Investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013;

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	
2A	Numărul exploatațiilor agricole/beneficiari sprijiniți	4
6A	Locuri de muncă create	2
1A	Cheltuieli publice totale	249.999,60€*

**acest indicator poate suferi modificări ulterior procesului de selecție a SDL-urilor prin alocarea unor sume suplimentare SDL-urilor care obțin nivelul cel mai înalt de calitate.*